

Подршка интеграцији начела родне равноправности у сектору безбедности

Једнаке могућности

Увођењем професионалне војске сви млади људи имају једнаке могућности избора у Србији, а женама је први пут дата могућност да у складу са својим афинитетима приступе војсци, истакао је министар Шутановац на скупу у Дому Војске у Београду

Представници министарства одбране Босне и Херцеговине, Македоније, Црне Горе, Србије и Програма Уједињених нација за развој, потписали су 22. марта у Београду заједничку изјаву чиме је озваничен почетак пројекта „Подршка интеграцији начела родне равноправности у реформу сектора безбедности на западном Балкану“. У име Министарства одбране Републике Србије изјаву је потписала државна секретаркадр Тања Мишчевић.

Састанку у Дому Војске присуствовали су министар одбране Драган Шутановац који је отворио скуп, амбасадор Краљевине Шведске Кристер Асп, затим војни аташе Амбасаде Краљевине Норвешке Есбен Ос, стални представник Уједињених нација у Србији Вилијам Инфанте и други представници земаља у региону.

Обраћајући се учесницима састанка министар Шутановац подсетио је да је, када је пре две године покренута иницијатива да Министарство одбране заузме значајно место у имплементацији Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација, био у потпуности свестан важности те резолуције.

– Жене су у разним и многобројним оружаним сукобима биле и учеснице и борци, али и жртве. Њихова заштита у тим екстремним условима је неопходна. Жене данас имају значајно место у оружаним снагама, што наше колегинице у униформама, кадети, официри и подофицири, које су данас присутне и потврђују. Њихова улога је да дају нов квалитет, али и капацитет оружаним снагама. Одговор на безбедносне изазове и глобалне претње, као што захтевају сарадњу међу државама, захтевају и ангажовање свих сегме-

ната друштва. У тој борби пол не игра никакву улогу, улогу игра знање и способност – истакао је Шутановац.

Према његовим речима, усвајањем Националног акционог плана за спровођење Резолуције 1325, формирањем политичких и оперативних тела и дефинисањем индикатора за праћење могуће дискриминације, Србија сврстала се међу свега 34 земље које су усвојиле оваква документа.

– Не због тога што пратимо трендове, већ због тога што желимо да нађемо најбоље одговоре за доказивање шта све могу жене у нашем систему, којих имамо око осам и по посто међу професионалним војницима, двадесет посто међу кадетицама, као и у самом Министарству. Подсећам да овај број, иако је недовољан, вишеструко је већи у односу на податке од пре само неколико година – рекао је он, напоменувши да је Министарство изузетно поносно на чињеницу да од стотину и девет државних службеника у тој институцији деведесет осам је жена.

Он је посебно захвалио представницима UNDP и SEESAC на свестраној подршци напорима Србије да учини напредак у примени Резолуције 1325 Савета безбедности UN, али и на томе што су препознали нашу земљу као лидера у овој области у региону.

ПРИМЕНА НАЦИОНАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

После усвајања Националног акционог плана (НАП) Министарство одбране формирало је Аналитичку групу Министарства одбране и Војске Србије, изабрана су лица за Политички савет, Мултисекторско координационо тело за спровођење НАП-а, Савет за родну равноправност Владе Републике Србије и именовано је лице у Радну групу координаторки за спровођење Акционог плана при Управи за родну равноправност. Од усвајања НАП-а Министарство одбране и Војска Србије реализовала је више од 190 активности у вези са његовим спровођењем.

– Захваљујем и свим представницима земаља из региона западног Балкана на испољеном интересовању да проблем уградње стандарда родне равноправности и примене политике једнаких родних могућности у сектору безбедности третирамо као проблем који заједничким снагама, уз свестрану подршку невладиног сектора и међународних организација, можемо ефикасно решавати – напоменуо је министар Шутановац.

Увођењем професионалне војске, напоменуо је министар одбране, сви млади људи имају једнаке могућности избора у Србији, а женама је први пут дата могућност да у складу са својим афинитетима приступе војсци.

– Драге моје даме, ту шансу не смете пропустити јер у нашем систему, не само декларативно већ и суштински, даме бирају – рекао је министар Шутановац.

Он је посебно захвалио невладином сектору, који је одувек инси-

стирао на родној равноправности и имао улогу корективног фактора у нашем друштву, помажући му да сазри и усвоји све универзалне европске вредности као своје.

– Желим, такође, да похвалим колеге, официре и подофицире, који су препознали потребу и значај имплементације Националног акционог плана, без којег ни ова конференција не би била одржана – подвукао је министар одбране.

Подршка пројекту

Амбасадор Шведске у Србији Кристер Асп, поздрављајући присутне, изјавио је да мушкарци и жене треба да буду једнаки и да се родна перспектива узме у обзир за свако планирање и извођење војних операција. Амбасадор је додао да постоји дугорочна одговорност учачања жена као битних актера у сфери безбедности јер је улога жена значајна у областима решавања конфликта и изградњи мира и додао да Шведска јесте и наставиће да буде посвећена том пројекту.

Краљевина Норвешка подржава напоре земаља западног Балкана да достигну виши ниво родне интеграције и равноправности. Војни аташе Норвешке пуковник Есбен Ос, нагласио је да је веома важно укључити жене у све што има везе са темама мира и безбедности и нагласио да је интеграција тог питања у сектор безбедности и увођење једнаких могућности за полове обавеза свих нас.

Стални представник Програма UN за развој у Србији (UNDP), Вилијам Инфанте истакао је велику ва-

Пошћисивање Заједничке изјаве

жност пројекта интеграције начела родне равноправности у сектор безбедности, за све земље у региону, јер промовише укључивање жена кроз реформу тог сектора. Посебно је напоменуо да је UNDP поносан партнер у пројекту министарства одбране Црне Горе, Босне и Херцеговине, Македоније и Србије, који су се удружили у циљу унапређења безбедности и стабилности у региону.

Вршилац дужности шефа тима UNDP SEESAC др Иван Звержхановски присутнима је представио пројекат „Јачање регионалне сарадње у области интеграције родне перспективе у реформу сектора безбедности на западном Балкану“. Он је напоменуо да је процес увођења жена у оружане снаге у већини земаља почео тек последње деценије. Према његовим речима неопходно је створити услове како би се квалификованим женама, које испуњавају све услове, омогућило да уђу у службу и да имају исте услове за напредовање у каријери као мушкарци. Када је реч о земљама у окружењу, Звержхановски напомиње да су и тамо сличне бројке као код нас, а интересовање жена за војничку професију расте. У све четири земље, обухваћене пројектом, девојкама је омогућено да се школују на војним академијама.

Потписници заједничке изјаве договорили су, измеђ осталог, заједничко планирање активности, информисање и консултовање о питањима заједничког интереса у вези са промовисањем принципа родне равноправности у политикама одбране и безбедности.

Сарадњом до резултата

Пројекат родне равноправности у реформи сектора безбедности има за циљ да помогне министарствима одбране у БиХ, Македонији, Црној Гори и Србији да унапреде родну равноправност у сектору безбедности путем регионалне сарадње. Остали циљеви пројекта су – успостављање и подршка структурама које су надлежне за родну равноправност, веће за-

ВАЖНО ЈЕ ЗНАЊЕ

Државна секретарка у Министарству одбране др Тања Мишчевић изјавила је да је жеља жена да знањима која имају помогну у сектору безбедности и тиме докажу да заиста заслужују своје место у систему одбране.

– У овом моменту имамо неколико жена у чину пуковника

које се приближавају испуњавању свих критеријума, односно услова, да добију и виша звања. У Генералштабу међу професионалним војницима тренутно је 8,5 одсто жена, а у Министарству одбране тај проценат је нешто већи, око 20 одсто, јер постоје и жене цивили које учествују у раду тог министарства. На Војној академији и Медицинском факултету Војномедицинске академије тај проценат прелази 20 одсто, јер је интересовање за школовањем жена које желе да постану жене официри много веће него раније – изјавила је државна секретарка и додала да жене на Универзитету одбране доказују својим успехом да ће једног дана српска војска имати и жене генерале.

пошљавање и задржавање жена у служби и промене у организационој култури.

Да би се у једном друштву посветила адекватна пажња потребама и приоритетима жена и мушкараца, потребно је да подједнако буду заступљени у процесима доношења одлука и креирању и спровођењу политика, што важи и за сектор безбедности.

У земљама Западног Балкана присуство жена у војсци своди се на изузетно мали број када је реч о командним и руководећим позицијама. Подаци приказују да су потребне додатне мере које ће привући жене и задржати их у војскама.

Кључне активности за спровођење тог пројекта су подршка за успостављање надлежних структура за родну равноправност, која се огледа у подршци институционализацији тих структура и изградњи капацитета надлежних структура за родну равноправност при Министарству одбране, у циљу интегрисања родних тема у политику одбране, затим подршка реформи кадровске политике у правцу већег запошљавања и задржавања жена, спровођење истраживања о положају и улози жена у војсци и утврђивање нео-

пходних корака за запошљавање и задржавање жена у служби.

Уз то потребна је подршка у размени најбољих пракси у области јачања кадровске политике и пракси на родно осетљив начин као и анализа политике запошљавања и задржавања у служби и развоју родно-осетљивих приступа.

Следећа кључна активност је програм сензитивизације родне равноправности који ће бити постигнут кроз обуку инструктора, подршку ревизији наставног плана и програма како би обухватао и питање родне равноправности и безбедности, затим кроз успостављање регионалне мреже тренера и подршку развијању каријера жена преко система стипендија за похађање наставних курсева и програма размене.

Предвиђено је да пројекат траје до краја 2014. године, а Програм Уједињених нација за развој, кроз своју канцеларију SEESAC, биће надлежан за спровођење активности у сарадњи са институцијама западног Балкана. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ
Никола ДРАЖОВИЋ
Снимиле Душка СТЕФАНОВИЋ
и Стефана САВИЋ